

BIULETYN

informacyjny

SPIS TREŚCI

IX Plenum ZG PTTK • Ruch turystyczno-krajoznawczy ważnym ogniwem organizacji wypoczynku załóg i ich rodzin • Koła zakładowe PTTK służą programowej zasadzie ruchu zawodowego w Polsce • Uchwała Zarządu Głównego PTTK w sprawie doskonalenia działalności ogniw PTTK w zakładach pracy • W dyskusji głos zabierali

ZARZĄDU GŁÓWNEGO
PTTK Nr 134
KWIECIEŃ 1970

IX PLENUM ZG PTTK

13 MARCA 1970 roku obradowało w Warszawie IX plenarne zebranie Zarządu Głównego PTTK poświęcone doskonaleniu działalności ogniw Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego w zakładach pracy. Zebranie to nabrało szczególnego znaczenia, gdyż obok członków Zarządu Głównego Towarzystwa, działaczy Komisji Kół Zakładowych ZG PTTK, brali w nim udział liczni działacze ZMS, działacze związkowi, przedstawiciele niektórych większych zakładów pracy, na terenie których działają oddziały zakładowe oraz przedstawiciele oddziałów zakładowych PTTK. Był więc to swego rodzaju sejm turystyki zakładowej, który wytyczył dalsze kierunki pracy dla ogniw PTTK w fabrykach, kopalniach, hutach naszego kraju.

W IX Plenum ZG PTTK, któremu przewodniczył prezes ZG PTTK Piotr Gajewski wzięli udział: Wiesław Kos — sekretarz CRZZ, Andrzej Trojnar — zastępca przewodniczącego GKKFiT, Zbigniew Kulczycki — przedstawiciel Wydziału Propagandy i Agitacji KC PZPR, przewodniczący Rady Turystyki GKKFiT, Jan Kręcielewski — przewodniczący Krajowej Rady OFSWF

iT, Stanisław Romański — kierownik Wydziału Sportu i Turystyki ZG ZMS.

Otwierając obrady Plenum prezes Piotr Gajewski stwierdził, że plenarne zebranie Towarzystwa zostało zwołane w porozumieniu z Krajową Radą Ogólnozwiązkowej Federacji Sportu, Wychowania Fizycznego i Turystyki oraz Zarządem Głównym ZMS dla przeanalizowania aktualnej roli i miejsca turystyki w zakładach pracy, dla określenia kierunków, form i metod dalszego udoskonalenia działalności turystyczno-krajoznawczej zakładowych ogniw PTTK.

Mówca stwierdził, że w świetle uchwał V Zjazdu Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej i postanowień VI Kongresu Związków Zawodowych, zakładających zwiększenie czasu wolnego od pracy, sprawa turystyki jako coraz bardziej powszechnej i społecznie użytecznej formy wypoczynku nabiera szczególnego znaczenia. Stawia to przed naszym Towarzystwem zadanie znacznie szerszego rozwinięcia działalności krajoznawczo-turystycznej przede wszystkim wśród załóg zakładów pracy oraz podniesienia na

wyższy poziom pracy ogniw zakładowych PTTK.

Nie obradujemy — powiedział Piotr Gajewski — nad tymi zagadnieniami jedynie w gronie członków Zarządu Głównego PTTK, bowiem rozwój turystyki wśród pracujących, ich rodzin, młodzieży robotniczej jest wspólną sprawą zarówno Towarzystwa jak i działacze ruchu zawodowego, organizacji młodzieżowych a także administracji zakładów pracy. Jest naszą wspólną troską, aby potrzeby ludzi pracy i młodzieży w dziedzinie wypoczynku i turystyki były zaspokajane w jak najszerszym zakresie.

Podstawą do dyskusji był referat przewodniczącego Komisji Kół Zakładowych ZG PTTK Władysława Wawrzynowskiego oraz dostarczone wcześniej członkom Plenum materiały liczbowe dotyczące turystyki zakładowej w PTTK.

Warto w skrócie przedstawić kilka podstawowych liczb w tym zakresie. W 1955 roku były w zakładach pracy 2233 koła PTTK, dziś jest ich 4588. Koła zakładowe działają więc w przeszło połowie zakładów pracy zatrudniających powyżej 250 pracowników. Oznacza to również, że koła zakładowe stanowią bez mała 70% ogółu kół Towarzystwa. Dodajmy, że ilość członków PTTK w kołach zakładowych w 1959 r. wy-

nosiła 90 tys., by wzrosnąć w roku obecnym do ok. 206 tys. Zaś w latach 1959—1969 powstało 77 oddziałów zakładowych PTTK — 18,2% wszystkich oddziałów Towarzystwa. Trzeba również podkreślić, że w r.b. obchodzimy 15-lecie działalności

PTTK w zakładach pracy. Uchwała Sekretariatu CRZZ w 1955 r. uznająca PTTK za głównego organizatora turystyki w zakładach pracy położyła kamień węgielny pod rozwój tej turystyki w fabrykach, kopalniach, hutach naszego kraju.

Po bardzo ożywionej, rzeczowej dyskusji zebrani podjęli uchwałę precyzującą dalszy rozwój zakładowej turystyki. Uchwałę oraz omówienie dyskusji skądajmy na dalszych stronach.

RUCH TURYSTYCZNO-KRAJOZNAWCZY WAŻNYM OGNIWEM ORGANIZACJI WYPOCZYNKU ZAŁÓG I ICH RODZIN

(Omówienie wystąpienia Wiesława Kosa — sekretarza CRZZ na plenum Zarządu Głównego PTTK)

Z PERSPEKTYWY 15 lat — a tyle czasu upłynęło od decyzji Sekretariatu CRZZ uznającej PTTK organizatorem ruchu turystyczno-krajoznawczego w zakładach pracy — z całym przekonaniem i zadowoleniem można stwierdzić, że dotarcie z ideą krajoznawstwa i turystyki socjalnej do zakładów pracy poprzez organizację i działalność zakładowych kół PTTK okazało się słuszne i właściwe. Udokumentowaniem tej tezy jest m.in. pięciokrotny w tym okresie wzrost szeregów członkowskich PTTK — dziś już półmilionowej organizacji, z czego połowa stanu członków przypada na zakładowe ogniwa PTTK. Jeszcze wymowniejsza jest liczba 16 milionów w roku 1969 uczestników wszystkich form działalności Towarzystwa.

Wystarczy podać, że rok rocznie organizowanych jest około 300 imprez o zasięgu ogólnopolskim, z tego większość to imprezy organizowane bezpośrednio przez związki zawodowe i PTTK, względnie z udziałem ogniwi i instancji związkowych oraz ZMS. Wiele z tych imprez awansowało do miana tradycyjnych i weszło na stale do turystycznego kalendarza.

Zakładowe koła i oddziały PTTK stały się też ważnym ogniwiem w organizacji Ogólnopolskiego Konkursu „Śzlakami Polski Ludowej”. I choć dziś nie pora jeszcze na podsumowanie i ocenę tej imponującej imprezy w polskim ruchu krajoznawczo-turystycznym, to śmiało stwierdzić już można, że był w niej duży udział zakładów pracy i ich turystycznych organizacji i że ocenić należy udział zakładów pracy bardzo pozytywnie.

Dane liczbowe i przykłady potwierdzają dziś bezsporna już prawdę, że dorobek PTTK w zakładach pracy jest pokaźny i godny wysokiego uznania, że PTTK jako wierny sojusznik związków zawodowych zyskało pełne prawo obywatelstwa w zakładach pracy, że swoją pożyteczną działalnością spełnia ważną i stale rosnącą rolę w organizacji czasu wolnego ludzi pracy.

Należy jednocześnie podkreślić, że można to było uzyskać jeszcze dlatego, że związki zawodowe jako masowa organizacja ludzi pracy w trosce o prawidłową organizację wypoczynku załóg uznały Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze jako swoją specjalistyczną organizację, jako głównego organizatora ruchu krajoznawczo-turystycznego wśród załóg pracowniczych i ich rodzin.

Na czoło aktualnych zadań wysunąć należy konieczność dalszego umacniania istniejących zakładowych kół i oddziałów PTTK; tylko bowiem prężne, kadrowo silne ogniwa mogą w fabrykach, przedsiębiorstwach i instytucjach podejmować ambitne zadania, dobrze je realizować i systematycznie wzbogacać. Niezbędna jest świadomość i przekonanie ze strony ZOZ i jej rady zakładowej o potrzebie i wysokich wartościach dobrze zorganizowanego ruchu krajoznawczo-turystycznego i wiodącej roli koła PTTK jako najlepszej dziś formy organizacyjnej tego ruchu. Stąd wypływa potrzeba udzielania na codzień skutecznej pomocy zarządowi koła, który, co już niejednokrotnie

podkreślaliśmy powinien spełniać jak gdyby rolę specjalistycznej komisji rady zakładowej.

Szczególnie należy podkreślić znaczenie i potrzebę udzielania pomocy ze strony rady zakładowej, na rzecz wspólnego z zarządem koła PTTK i ZMS planowania całorocznej działalności i skorelowania tego planu z innymi działaniami zakładowego planu wypoczynku po pracy, ustalania związków z tym potrzeb organizacyjnych i finansowo-sprzętowych oraz szukania źródeł pokrycia tych potrzeb.

Niezbędnym jest, aby rady zakładowe wobec administracji były rzecznikiem interesów i orędownikiem spraw dotyczących całokształtu działalności zakładowego koła, czy oddziału PTTK.

Niezbędna jest także systematyczna pomoc ze strony administracji. Doświadczenia bowiem uczą, że tylko wspólny front działania wraz z kierownictwem zakładu pracy i precyzyjne określenie roli i zadań współdziałających partnerów przynosi pożądane efekty.

Rady zakładowe powinny także kierować do pracy w zarządzie koła wartościowych działaczy związkowych, szczególnie spośród aktywnego młodzieżowego, zapewnić im udział w zdobywaniu turystyczno-krajoznawczej wiedzy i umiejętności, oceniać ich działalność i uznawać ją, honorować jako ważną pracę społeczno-wychowawczą.

Koła i oddziały PTTK istnieją w około 50% zakładów pracy liczących powyżej 250 zatrudnionych, a liczba członków PTTK zrzeszonych w kołach zakładowych stanowi jedynie 2% zatrudnionych w kraju. Liczby te mogłyby i powinny być większe.

Stoi więc przed całą organizacją PTTK i związkami zawodowymi problem dalszego rozwoju organizacyjnego Towarzystwa w tym szczególnie rozwoju jego ogniwi zakładowych. Są bowiem jeszcze zakłady i to duże, w których nie działają dotąd koła PTTK. Nie podważamy i nie negujemy skuteczności działania różnych komisji rad zakładowych w tym zakresie, ale na obecnym etapie rozwoju wypoczynku urlopowego i świątecznego, koło PTTK jest wyższą formą organizacyjną zakładowego ruchu krajoznawczo-turystycznego i może lepiej sprostać wymogom nowoczesnego krajoznawstwa i turystyki.

Jesteśmy zgodni z Kierownictwem PTTK, że PTTK nie powinno ograniczać się w swej działalności programowej tylko do swoich członków, że powinno służyć całym załogom, całemu społeczeństwu. Niedobrze jest jednak jeśli jednocześnie nie rozszerza swoich członkowskich szeregów. O wiele przecież skuteczniejsze jest oddziaływanie wychowawcze i samowychowanie wśród członków organizacji związanych z nią uczuciowo, szanujących jej statutowe wymogi.

PTTK powinno więc być organizacją i kadrową i masową. Dlatego jesteśmy żywo zainteresowani dalszym wzrostem członków PTTK i dobrze byłoby, gdybyśmy pod koniec przyszłej pięcioletki mogli mówić o milionowej organizacji.

Dla zrealizowania tych wszystkich zadań nieodzowna jest większa niż dotychczas pomoc i działanie wszystkich instancji związkowych szczególnie zarzą-

dów okręgowych i wojewódzkich Rad Ogólnozwiązkowej Federacji Sportu, Wychowania Fizycznego i Turystyki.

Na proces umacniania zakładowych kół, obok działań organizacyjnych, w bardzo poważnym stopniu wpływa treść pracy tych kół. Tylko atrakcyjność treści i form programowych może pociągać, budzić zainteresowania i rozwijać te zainteresowania. A więc trzeba lepiej i pełniej programować pracę zakładowych kół PTTK, odstępować od wąskich schematów, utartych często ubogich form, robienia tego co się umie „na pamięć” bo jest to po prostu najłatwiejsze. Lepsze programowanie działalności krajoznawczo-turystycznej to lepsze programowanie i wykorzystanie czasu wolnego załóg, ich rodzin i młodzieży.

Przyjęte nowe wytyczne przez Zarząd Główny PTTK muszą być rozwinięte szczegółowymi opracowaniami metodyczno-programowymi, doskonałym systemem szkolenia kadr, gromadzeniem i upowszechnianiem oddolnych wartościowych inicjatyw programowych i pobudzeniem tych inicjatyw. Trzeba sobie stawiać ambitniejsze cele, które będą pobudzać do szukania nowych form i metod — a wszystko należy podporządkować celowi głównemu:

— jak najpełniej wykorzystywać olbrzymie wartości wychowawcze i rekreacyjno-zdrowotne tkwiące w krajoznawstwie i turystyce, które to dziedziny będą niewątpliwie z każdym rokiem szerzej i głębiej penetrowały życie, szczególnie życie naszej młodzieży.

W trosce o dalszą poprawę warunków wypoczynku po pracy Prezydium Centralnej Rady Związków Zawodowych i Głównego Komitetu Kultury Fizycznej i Turystyki podjęły w ubiegłym roku wspólną uchwałę, która została oceniona jako ważny dokument kierunkowy do szerokiego działania wszystkich zainteresowanych instytucji i organizacji.

Chcielibyśmy by plan ten został zrealizowany w możliwie najwyższym procencie. Stanie się to wtedy, gdy zainteresowane instytucje, resorty i terenowe rady narodowe jak również zainteresowane organizacje społeczne a w tym PTTK, uznają ten plan za swój i podejmą w sposób konkretny realizację skierowanych do nich propozycji i postulatów.

Rozwój turystyki rodzi większe potrzeby głównie w zakresie bazy, która jest u nas jeszcze niewystarczająca. Wiemy także, że deficyt miejsc w istniejącej

bazie turystyczno-wypoczynkowej występuje w zasadzie w dwóch miesiącach letnich.

Mając to na uwadze istnieje potrzeba wzmocnienia działań organizacyjno-koordynacyjnych zapewniających lepsze wykorzystanie istniejącej bazy oraz rozbudowy campingów.

Należy szczegółowo rozważyć i doprowadzić do opracowania programu działania w tej dziedzinie, w którym znajdują się zadania zarówno dla Polskiej Federacji Campingu jak również dla resortów gospodarczych, rad narodowych i związków zawodowych. Potrzebny tu jest najlepszy, dostosowany do naszych warunków klimatycznych i możliwości wykonawczych, polski model campingu.

Uważamy również, że w poszukiwaniu sposobów rozszerzenia bazy turystyczno-wypoczynkowej dyskutowana idea „wsi letniskowych” zasługuje na pełne poparcie. W jej realizacji widzimy możliwość i celowość pomocy ze strony związków zawodowych, zakładów pracy.

Ważnym problemem jest kultura turystyczna. Wciąż jeszcze za dużo jest przykładów dewastacji przyrody, nieszanowania obiektów turystycznych, używania na wycieczkach alkoholu i innych form niewłaściwego zachowania się turystów. Ukazała się co prawda piękna „karta turysty”, ale stanowczo za skromne, naszym zdaniem, są działania w kierunku jej upowszechnienia i przyswajania jej przykazań przez rzesze turystów.

Należy wykorzystać wszystkie możliwości i sposoby dla wytworzenia w naszym społeczeństwie powszechnej atmosfery troski o ochronę przyrody jako wspólnego dobra, o społeczną opiekę nad zabytkami i powszechną dbałość o piękno naszego kraju.

W imieniu kierownictwa Centralnej Rady Związków Zawodowych wyrażam uznanie i serdeczne podziękowanie całej organizacji PTTK za jej wszechstronną, pożyteczną działalność wśród załóg, za cenny wkład w realizację zadań społeczno-wychowawczych i socjalnych związków zawodowych. Serdeczne podziękowanie kieruję pod adresem rzeszy społecznych działaczy turystycznych, szczególnie tych zakładów pracy, które bezinteresownie a tylko ze szlachetnych uczuciowych pobudek ponoszą trud dla urzeczywistnienia szczytnych haseł upowszechnienia ruchu krajoznawczo-turystycznego wśród ludzi pracy w naszym kraju.

KOŁA ZAKŁADOWE PTTK SŁUŻĄ PROGRAMOWEJ ZASADZIE RUCHU ZAWODOWEGO W POLSCE

(Skrót referatu przewodniczącego Komisji Kół Zakładowych
Zarządu Głównego PTTK Władysława Wawrzynowskiego)

NA plenarnym posiedzeniu naszego Towarzystwa pragniemy skupić uwagę członków Zarządu Głównego oraz zaproszonych gości na niektórych problemach działalności Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego w zakładach pracy, a przede wszystkim na zagadnieniach doskonalenia pracy podstawowego ogniwa w strukturze organizacyjnej PTTK — koła zakładowego.

Do podjęcia tego tematu upoważnia nas nie tylko znaczenie kół zakładowych w systemie organizacyjnym Towarzystwa wyrażające się między innymi w fakcie, że stanowią one ponad 65% wszystkich kół działających w kraju, ale przede wszystkim pragnienie określenia miejsca i roli PTTK w jednolitym froncie wychowania w środowisku w którym członek pracuje.

Działalność koła zakładowego PTTK to szczególna forma pracy społeczno-wychowawczej, służąca najlepszemu i pełnemu urzeczywistnieniu podstawowej zasady programowej ruchu zawodowego w Polsce —

zasady jedności spraw produkcji, bytu i wychowania. Praca koła spełnia poważną rolę społeczną w zakresie tworzenia lepszych warunków dla regeneracji sił, dla wypoczynku pracujących.

Praca w zakładzie produkcyjnym, fabryce, hucie, kopalni itd. stwarza dogodny, naturalny warunki dla społecznego procesu wychowawczego. W toku produkcji bowiem ludzie lepiej się poznają nawiązują serdeczniejsze więzy koleżeństwa, uczą się samopomocy, zżywiają w kolektywie, rozumieją jego siłę.

Nie jeden sukces produkcyjny zawdzięczamy współdziałaniu całej załogi, pełnemu zespoleniu sił. W toku zaangażowanej pracy wyzwala się talenty i zdolności, ujawniają zamiłowania i zainteresowania, kształtują określone postawy, powstają nawyki i przyzwyczajenia. Z naszej praktyki dobrze wiemy, jak poważną rolę w tym procesie odgrywa właściwy wzorzec.

W kontekście tworzenia właściwych wzorców ideowo-wychowawczych i produkcyjnych widzimy ważną

rolę turystyki i krajoznawstwa co uzasadniają różnorodne czynniki psychofizjologiczne, socjalne i ideowe.

Samobrona organizmu ludzkiego przed zmęczeniem występuje szczególnie silnie u ludzi pracujących intensywnie. Człowiek musi regenerować utracone w procesie produkcji siły nie tylko na drodze zaspokojenia potrzeb biologicznych. Niemniej ważną jest równowaga systemu nerwowego osiągnięta na drodze czynnego wypoczynku, ruchu, obcowania z przyrodą, zmiany środowiska. Wiele ciekawych wypowiedzi na ten temat przyniosła rozpisana przez redakcję „Głosu Pracy” ankieta dotycząca zagospodarowania wolnego czasu. Respondenci powszechnie wysuwali konieczność organizowania imprez turystyczno-krajoznawczych widząc w nich formy czynnego, zdrowego wypoczynku po pracy.

O dynamicznym wprost wzroście zapotrzebowania na turystykę i krajoznawstwo w zakładach produkcyjnych niech świadczy przykład Huty Warszawa. Tamtejszy oddział PTTK w 1967 r. zorganizował 240 imprez dla 7850 uczestników a w ub. roku już 527 imprez dla 18 577 osób — wskaźnik wzrostu wyniósł ponad 236%.

Ale turystyka i krajoznawstwo to nie tylko formy zaspakajania określonych potrzeb społecznych, to również, jak już wspomnieliśmy, ważne elementy wychowania społecznego. W gronie doświadczonych działaczy turystyczno-krajoznawczych nie mamy potrzeby uzasadniać, że kształtują one takie cechy osobowości jak odwaga, hart, punktualność, zdyscyplinowanie, poczucie odpowiedzialności za zespół, przyzwyczajają do samodzielnego radzenia sobie z trudami codziennego życia, pomagają w zwalczaniu wygodnictwa, uczą porządku, zacieśniają więzy samopomocy koleżeńskej, uczą kultury współżycia.

Nas tu zebranych nie trzeba przekonywać, że częste obcowanie z przyrodą pozwala spojrzeć na nią inaczej, jako na sprzymierzeńca ludzi, źródło bogactw niezbędnych dla naszego życia. Wiemy jednocześnie, że dobrze zorganizowany i programowany ruch turystyczno-krajoznawczy przysparza miłośników przyrody, powiększa grono jej opiekunów, uczy ją szanować, współżyć z nią, korzystać z jej dóbr bez naruszania równowagi.

W toku naszej działalności nieraz przekonałiśmy się, że turystyka i krajoznawstwo spełniają szczególną rolę w kształtowaniu uczuć patriotycznych, miłości do ludowej Ojczyzny, budzą szacunek dla jej postępów tradycji i współczesnych osiągnięć. Turystyka i krajoznawstwo posługują się metodą konkretną, mają więc poważną moc przekonywania. Dobrze zorganizowana wycieczka szlakami pomników pamięci narodowej czy szlakami walk oręża polskiego — to doskonała lekcja historii. Zwiedzanie nowoczesnego zakładu przemysłowego, nowo wybudowanej dzielnicy mieszkaniowej czy dobrze zorganizowanego Państwowego Gospodarstwa Rolnego przynosi znacznie większe efekty poznawcze i wychowawcze niż pogadanka, pozwala na konfrontację wyobrażeń z realiami, pobudza emocjonalnie. Organizowane w ostatnich latach tysiące imprez turystyczno-krajoznawczych odbywających się m.in. w ramach konkursów „Przez X wieków Polski” i „Szlakami Polski Ludowej” przybrały kształty manifestacji patriotycznych, wyzwoliły inicjatywę uczestników do podejmowania wielu czynów użytecznych społecznie.

Warto zwrócić uwagę na tę stronę turystyki i krajoznawstwa — w naszej codziennej pracy niejednokrotnie niedocenianą, która stwarza możliwości pracującemu do bliskiego zaznajomienia się z całokształtem produkcji we własnym zakładzie, z organizacją produkcji w zakładach o podobnym profilu oraz stwarza dogodny warunk do poznania pracy i życia innych grup zawodowych.

Działalność turystyczno-krajoznawcza w sposób naturalny łączy się z pracą kulturalno-oświatową, wychowaniem fizycznym i sportem. Wynikające stąd konsekwencje programowe znajdują swój wyraz w coraz szerszym wiązaniu ruchu turystycznego z rozrywką, zabawą i granami ruchowymi — przykładem wycieczki nauczycieli woj. gdańskiego pod hasłem „bliżej teatru” czy masowy ruch turystyczny ZMS „z soboty na niedzielę”.

Przy okazji chciałoby się wspomnieć o niewykorzystanych w pełni możliwościach inspirowania amatorskiego związkowego ruchu twórczości urzędniczego konkursów fotograficznych, plenerów plastyków, wycieczek pn. „na tropach pieśni i tańca ludowego” itp.

Podobnych przykładów różnego rodzaju form pracy turystyczno-krajoznawczej można przytoczyć wiele.

25 lat życia Polski Ludowej to dynamiczny nie mający sobie równych w naszej historii okres rozwoju społeczno-ekonomicznego. Kraj nasz pokrył się tysiącami nowych zakładów pracy, wielokrotnie wzrosły szeregi klasy robotniczej. Dla naszej działalności powstały wielce dogodne warunki oparcia jej o zakłady pracy.

15 lat temu Sekretariat CRZZ w wyniku podjętej wówczas uchwały uznał Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze za głównego organizatora turystyki i krajoznawstwa w zakładach pracy. W dziejach naszej organizacji fakt ten ma ogromne znaczenie. W oparciu o decyzję CRZZ Towarzystwo zawarło wiele umów szczegółowych o współpracy ze Związkiem Nauczycielstwa Polskiego, Związkiem Zawodowym Kolejarzy, Związkiem Zawodowym Pracowników Służby Zdrowia, Związkiem Zawodowym Pracowników Przemysłu Spożywczego i Cukierniczego oraz ze Związkiem Zawodowym Transportowców i Drogowców. Porozumienia powyższe uwzględniają specyficzne potrzeby w zakresie turystyki i krajoznawstwa tych branż.

Szerokie pole do działania stworzył skierowany w 1962 r. do rad zakładowych, do wszystkich instancji związków zawodowych i ogniw PTTK wspólny list Sekretariatu CRZZ i ZG PTTK. Towarzystwo wspomogło w działaniu porozumienie podpisane w 1964 r. o współpracy z ZG ZMS.

Z inicjatywy CRZZ odbywają się w Tardzie międzyorganizacyjne narady z udziałem związków zawodowych, ZMS, TKKF, PTTK, które w sposób konkretny i szczegółowy określają ramy współdziałania czterech sprzymierzeńców w zakładzie pracy, ustalają formy współpracy, wytyczają główne kierunki polityki programowej i szkoleniowej.

Mając na uwadze szczególną rolę zakładu pracy jako ważnej komórki społecznego wychowania, zainteresowane organizacje widzą potrzebę umacniania jednolitego frontu wychowawczego. Wykształcił się też swoisty podział pracy, pod politycznym kierownictwem organizacji partyjnej, w oparciu o najbardziej masową organizację — związek zawodowy (rada zakładowa), działają na terenie zakładu wszystkie społeczne organizacje. Realizują one swoje zadania statutowe na podstawie ogólnozakładowego programu wychowawczego działania oraz na podstawie swojego szczegółowego planu pracy.

Przyjmując ten uproszczony schemat jednolitego frontu w fabryce, hucie, kopalni itd. łatwiej nam określić miejsce i rolę naszego podstawowego ogniw — koła zakładowego PTTK. Miejsce koła jest zawsze przy radzie zakładowej. W dotychczasowej praktyce ukształtowały się trzy różne sposoby rozwiązania tego układu:

- zarząd koła spełnia funkcje komisji rady zakładowej do spraw turystyki i krajoznawstwa
- przedstawiciele zarządu koła wchodzi w skład komisji do spraw sportu, wychowania fizycznego i turystyki
- przedstawiciele zarządu koła uczestniczą w pracach komisji do spraw wypoczynku po pracy.

W świetle dotychczasowych doświadczeń za najlepsze należy uważać pierwsze rozwiązanie. W takim ustawieniu zarząd koła PTTK programuje i organizuje wszelką działalność turystyczno-krajoznawczą dla całej załogi i członków rodzin. Wszyscy sprzymierzeni zgłaszają życzenia i potrzeby, inspirowają zarząd koła w zakresie programowania, udzielają pomocy organizacyjnej i materialnej. W żadnym razie nie oznacza to utraty samodzielności przez koło. Odwrotnie umacnia koło, podkreśla jego wagę, znaczenie, podnosi autorytet.

Dla nikogo nie ulega wątpliwości, że taki schemat organizacyjny zależy przede wszystkim od aktywności danego zakładu. Mamy setki przykładów świadczących o pełnym rozumieniu istoty czwórprzymierza, harmonijnej współpracy związków zawodowych, ZMS,

TKKF, PTTK, pełnym poparciem udzielanym przez komitety zakładowe PZPR, administrację zakładów, coraz szerszej rozwijającej się współpracy z PZW, LOK. Dla ilustracji warto wymienić choćby tylko Hutę Małapanew, WSK Mielec, Zakłady Cegielskiego, Kopalnię Sosnowiec.

W takiej atmosferze rodzą się cenne inicjatywy, obejmowania coraz szerszych kręgów załogi i rodzin turystyki i krajoznawstwa, powstają sekcje i kluby specjalistyczne turystyki kwalifikowanej.

W poparciu CRZZ, w czwórporozumieniu widać istotny czynnik rozwoju PTTK w zakładach pracy. Warto przypomnieć niektóre dane o rozwoju organizacyjnym Towarzystwa w ostatnim okresie.

Przyjmując ogólną liczbę kół zakładowych w kraju za 100, możemy określić strukturę według okręgów. Najwyższe wskaźniki osiągnęły Katowice 14,7, Kraków 10,9, Wrocław 9,9 i Warszawa m. 9,0, najniższe natomiast Kielce 1,3, Koszalin 2,4. Okręg kielecki osiągnął również najniższy wskaźnik przyrostu kół w dziewięcioleciu, a mianowicie 5,8%, podczas gdy Kraków 489,4% czy Białystok 442,1%. Trzeba powiedzieć, że taki wskaźnik odpowiada rozłożeniu przemysłu w naszym kraju.

Rozpatrując stan organizacyjny kół zakładowych według związków zawodowych dla stworzenia właściwych kryteriów porównawczych wydzieliśmy dwie grupy branż, a mianowicie:

a) opierające się o zwarte zakłady typu przedsiębiorstw przemysłowych, handlowych, komunikacyjnych,

b) pracujące w rozproszonych instytucjach usługowych typu oświata, kultura, urzędy itp.

W grupie pierwszej najwyższe osiągnięcia posiadają związki zawodowe metalowców, hutników i chemików, które zorganizowały koła w 86%—65% swoich zakładach. Stosunkowo niski wskaźnik zorganizowania kół wykazują spożywczy, około 35%.

W grupie drugiej przy dużym rozproszeniu zakładów liczba kół w niektórych wypadkach jest znacznie wyższa od liczby zakładów o 250 i więcej zatrudnionych. Ma to miejsce w przypadku Związku Zawodowego Pracowników Książki, Prasy i Radia, Związku Nauczycielstwa Polskiego oraz Związku Pracowników Państwowych i Społecznych.

Blizsza analiza tych danych wskazuje na rzeczywiste dynamiczny rozwój podstawowych naszych ogniw organizacyjnych, ale równocześnie na dysproporcje występujące między okręgami i branżami. Potwierdza ona prawdę, że wiele zrobiliśmy, ale jeszcze więcej jest do zrobienia. Chodzi tu głównie o:

1. powiększenie liczby członków istniejących kół i oddziałów PTTK,

2. zakładanie kół PTTK w zakładach, które zatrudniają powyżej 250 osób. Takich zakładów ma PTTK do zdobycia przeszło 4 tysiące.

Te rezerwy mogą być uruchomione tylko w oparciu o ściśle współdziałanie terenowych instancji Ogólnozwiązkowej Federacji Sportu, Wychowania Fizycznego i Turystyki CRZZ oraz instancji poszczególnych związków zawodowych, ZMS a także komórek organizacyjnych naszego Towarzystwa.

Te rezerwy mogą być uruchamiane o ile przełamane będą złe tradycje i przyzwyczajenia organizowania wycieczek o charakterze prymitywnym, sprwadzanych właściwie do zmiany miejsca i jadospisu, o ile prezentowany będzie właściwy, dobry program wycieczki lub imprezy turystycznej.

Najlepiej sformułowany program nie realizuje się jednak w sposób mechaniczny. O poziomie jego wykonania decydują bowiem rozumiejący go w pełni ludzie, działacze. Obok programu decydującym czynnikiem są dobrze przygotowane, wysokokwalifikowane kadry działaczy.

Od pierwszej chwili objęcia swą działalnością zakładów pracy nasze Towarzystwo w oparciu o pomoc związków zawodowych i organizacji młodzieżowej, przeszkoliło poważną liczbę działaczy, organizatorów turystyki.

Jeżeli tylko w latach 1965—1969 liczba imprez turystycznych w zakładach wzrosła przeszło dwukrotnie i przekroczyła ćwierć miliona, a liczba uczestników również się podwoiła i osiągnęła poziom prawie 7 mln. osób, to zawdzięczamy te rezultaty ofiarności i zaangażowaniu licznych aktywistów i działaczy Towarzystwa.

gażowaniu licznych aktywistów i działaczy Towarzystwa.

Ale trzeba też przyznać, że w stosunku do czekających nas zadań krąg działaczy jest wysoce niewystarczający. Z materiałów np. wynika, że na 30.12.1969 r. posiadaliśmy w zakładowych kołach 21.900 organizatorów turystyki, tzn. jeden organizator przypadał na przeszło 300 potencjalnych uczestników naszych imprez, średnio 5 na koło. Statystycznie może i dobrze, ale z punktu widzenia rosnącego zapotrzebowania społecznego na turystykę i krajoznawstwo w zakładach pracy o wiele za mało. A jak przedstawia się jakość i poziom przygotowania organizatora?

Trzy kwestie wydają się tu być najważniejsze:

1. Konieczność systematycznego szkolenia organizatorów w oparciu o zakład i organizacje społeczne tam działające; rozumiemy przez to zabezpieczenie warunków lokalowych, rekrutację kandydatów spośród wybijających się działaczy rady zakładowej i koła ZMS, troskę o zapewnienie pełnej dyscypliny kursu.

2. Konieczność przeprowadzenia szerokiej akcji weryfikacyjnej dotychczas działających organizatorów i opracowanie prostego, ogólnie dostępnego systemu doskonalenia, dokształcania, uzupełniania wiedzy organizatorów. Towarzystwo czyniło wiele wysiłków, aby działaczom PTTK w zakładach pracy przyjść z pomocą w ich dokształcaniu. W latach 1963—1969 wydano takie pozycje jak „Koło PTTK — organizacja działalności” w 17 tys. egz., „Poradnik organizatora turystyki w zakładzie pracy” w 20 tys. egz., „PTTK dla ciebie” w 20 tys. egz., „Przy ognisku” w 10 tys. egz. Na rok 1970 przewiduje się trzy nowe pozycje. Wszystko to jednak mało; zebrane opinie potwierdzają, że wydawnictwa nie zawsze trafiają do adresata. Wydaje się być zatem słuszne rozważenie możliwości systematycznego wydawania poradników dla organizatorów w ramach „Biblioteczki organizatora turystyki w zakładzie pracy”.

3. Przeprowadzone badania w ponad 100 oddziałach i kołach zakładowych PTTK wykazały niezadawalający stan liczbowy takich działaczy, jak przewodników turystyki kwalifikowanej (21% badanych jednostek organizacyjnych w ogóle takich nie posiada, w pozostałych jeden przewodnik przypada na 20 do 300 członków koła). Również nie najlepiej przedstawia się sprawa aktywu społecznej opieki nad zabytkami. W 61% badanych kołach i oddziałach nie ma zupełnie opiekunów nad zabytkami, w pozostałych średnia kształtuje się na poziomie 3 osób. Zachęcająco natomiast wypadły badania w zakresie ochrony przyrody. Wprawdzie w 30% kół nie ma strażników ochrony przyrody, jednak w pozostałych średnia wypada powyżej 5 osób.

Dla naszych komisji społecznych wynika więc wniosek podstawowy — wzmocnić wysiłki nad intensywnym szkoleniem kadr specjalistycznych.

Zabezpieczenie kadrowe ruchu krajoznawczego-turystycznego w zakładach wymaga z naszej strony znacznie szerszego włączenia do działalności młodzieży pracującej. Wspólnie z ZMS musimy odważnie sięgać do takich źródeł, jak szkoły przyzakładowe i hotele młodego robotnika. Nie powinno być koła zakładowego PTTK, które nie posiadałoby tam swojej filii.

Bardziej musimy również zainteresować się nowo wstępującymi do pracy absolwentami różnych szkół i zakładów naukowych. Bardzo często są to nasi aktywiści, działacze turystyki studenckiej, którzy w okresie przystosowywania się do zawodu, środowiska, sami do nas nie trafiają.

A może warto upowszechnić dobre doświadczenie oddziału uczelnianego Uniwersytetu im. M. Kopernika w Toruniu, który każdego absolwenta przechodzącego do pracy zawodowej przekazuje z ciepłym listem polecającym do miejscowego ognia PTTK.

Trzecim czynnikiem obok programu i kadr, decydującym o jakości pracy koła są podstawy materialne: wyposażenie w sprzęt i urządzenia, środki finansowe na podstawową działalność. W tym zakresie nasze ognia odczuwają stały niedostatek.

Szukając możliwości sprostania potrzebom mało zwracamy uwagi na konieczność koncentracji środków przeznaczonych na cele turystyczno-krajoznawcze. Ich rozpraszanie, rozdrabnianie daje znacznie

mniejsze efekty, od tych jakie winno się osiągać przy danej sumie nakładów.

W świetle wspomnianych już badań sondażowych wynika, że na turystykę i krajoznawstwo samorządy robotnicze i rady zakładowe, a w 1% przypadków i administracja, łożą nie małe kwoty. Natomiast prze-rób tych środków przez ogniwa PTTK wynosi za-ledwie 24%. I to jest główna sprawa. Sądźmy, że naj-bardziej ekonomiczne rozwiązanie powinno polegać na tym, że rada zakładowa koncentruje wszystkie środki na turystykę i krajoznawstwo i finansuje dzia-łalność w tym zakresie tylko poprzez oddział lub koło PTTK na podstawie wspólnie opracowanych i przyjętych planów rzeczowych oraz finansowych.

Zapewni to jednolitą gospodarkę w tej dziedzinie, zmniejszy poważnie koszty narastające w wyniku

wielotorowości, zwiększy nadzór społeczny ze strony samorządu i rad zakładowych nad celowością i pra-widłowością wydatków. Na marginesie spraw finan-sowych należy wspomnieć o konieczności wzmocnie-nia dyscypliny w zakresie opłacania składek człon-kowskich. Spełnienie tego podstawowego obowiązku członka PTTK uważamy za niezbędny warunek przed sięganiem po dotacje.

To omówienie sytuacji kół i oddziałów zakadowych PTTK pozwala na stwierdzenie, że na obecnym etapie rozwoju turystyki w zakładach pracy, wobec wzrostu zainteresowania różnymi jej formami, zwłaszcza tu-rystyki kwalifikowanej, a także krajoznawstwem ja-ko metodą poznawania współczesnego oblicza Polski, istnieje konieczność stałego wzbogacania form pracy, zwiększenia kadry działaczy, powiększenia kół zakła-dowych PTTK, kwalifikacji członków i działaczy.

UCHWAŁA

Zarządu Głównego PTTK

w sprawie doskonalenia działalności ogniw PTTK w zakładach pracy

Plenum Zarządu Głównego PTTK, zwołane w po-rozumieniu z Krajową Radą Ogólnozwiązkowej Fede-racji Sportu, Wychowania Fizycznego i Turystyki CRZZ i Zarządem Głównym ZMS, obradujące z udziałem działaczy turystycznych centralnych oraz woje-wódzkich instancji związków zawodowych i ZMS, przedstawiciele rad zakładowych, kół ZMS, zakłado-wych oddziałów i kół PTTK a także administracji zakładów pracy, stwierdza, że stale rosnące potrzeby pracujących i młodzieży w dziedzinie turystycznego wypoczynku po pracy wymagają dalszego doskonalenia działalności zakładowych ogniw PTTK.

V Zjazd Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej zwrócił szczególną uwagę na podniesienie efektyw-ności produkcji i lepszą organizację wypoczynku lu-dzi pracy, wskazując na rosnącą rolę zakładu pracy — podstawowej komórki w systemie społeczno-ekono-micznym naszego kraju.

W zakładzie pracy kształtują się więzy współdzia-łania w produkcji, a na tym tle, tworzy się styl postę-powania i współzycia między ludźmi, wypracowują wzory społecznego i zawodowego działania. Tu ujawniają się i konkretyzują ludzkie zainteresowania i za-miłowania, powstają nawyki i przyzwyczajenia.

Naczelna zasada jedności spraw produkcji, bytu i wychowania podkreślona przez VI Kongres Zwią-zków Zawodowych — wyznacza administracji zakładu i jego organizacjom społecznym front szerokiego dzia-łania na rzecz integracji załogi i jej udziału w podej-mowaniu i rozwiązywaniu zadań gospodarczych, so-cjalno-bytowych oraz ideowo-wychowawczych.

Tak założone cele zespalają interesy zakładu pra-cy z interesami jego załogi, oddając pełną treść po-jęcia „socjalistyczny zakład pracy”.

W programie organizacji wypoczynku po pracy co-raz znacniejszą rolę odgrywa turystyka i krajoznaw-stwo. Wysoka ranga tej dziedziny działalności socjal-no-wychowawczej została ugruntowana licznymi de-cyzjami władz związkowych i organizacji młodzieżo-wych, uznających wysokie społeczne wartości turysty-ki, jej walory poznawczo-wychowawcze, korzyści zdrowotne oraz wielką atrakcyjność wypoczynku tu-rystycznego.

Uznanie wartości ruchu krajoznawczo-turystyczne-go znajduje wyraz w coraz bogatszym programie i stale doskonalonych metodach działalności tury-stycznej w zakładach pracy. Naczelną dewizą tej działalności jest powszechność i dostępność dla ca-łych załóg i ich rodzin.

Krajoznawstwo i turystyka rozwijane w zakładach pracy od najprostszych form wycieczkowych do spe-cjalistycznych wycieczek krajoznawczych i imprez tu-rystyki kwalifikowanej, przyczyniają się w poważ-nym stopniu do kształtowania zaangażowanych po-

staw obywatelskich członków załogi. W połączeniu ze zdrowym, aktywnym wypoczynkiem regenerują-cym siły psychiczne i fizyczne człowieka — turystyka sprzyja podnoszeniu wydajności pracy, integruje po-czynania załogi zakładu pracy zarówno w tworzeniu coraz lepszych warunków wypoczynku jak też uzys-kania wyższych efektów produkcyjnych.

W rozwoju, tak rozumianej turystyki są żywotnie zainteresowane czynniki społeczne i administracyjne zakładów pracy. Wiodącą rolę w rozwoju turystyki i krajoznawstwa w zakładach pracy, Centralna Rada Związków Zawodowych oraz Związek Młodzieży So-cjalistycznej powierzyły Polskiemu Towarzystwu Tu-rystyczno-Krajoznawczemu.

I. Dotychczasowa działalność Towarzystwa wśród pracujących i ich rodzin, rozwinięta w oparciu o uchwałę Sekretariatu CRZZ z 5 stycznia 1955 r. uznającą PTTK za głównego organizatora Turystyki w zakładach pracy, przyniosła znaczne rezultaty.

PTTK, ze stowarzyszenia skupiającego w 1954 ro-ku niewiele ponad 100 tys. członków, rozwinęło się w masową organizację liczącą aktualnie 550 tys. osób, zrzeszonych indywidualnie i zbiorowo, dorosłych i młodzieży z różnych środowisk naszego społeczeń-stwa.

Wielokrotnie wzrosła działalność PTTK osiągając w roku 1969 liczbę 15 milionów uczestników ruchu turystycznego, objętych wszystkimi formami pracy Towarzystwa.

Podstawowa część tych wyników dotyczy środo-wisk zakładów pracy, w których działa blisko 4.600 kół zakładowych PTTK, spośród ogólnej liczby 7.000 kół Towarzystwa.

Czynniki, które umożliwiły osiągnięcie wspom-nianych rezultatów, są przede wszystkim dogodne warunki stwarzane przez władzę ludową dla rozwo-ju wypoczynku i turystyki ludzi pracy i młodzieży, zorganizowana współpraca działaczy związkowych, organizacji młodzieżowych i PTTK oraz konsekwent-na realizacja słusznego programu rozwoju krajoznaw-stwa i turystyki w oparciu o zakład pracy i sieć zakładowych ogniw PTTK.

W wyniku rozwoju gospodarki w Polsce Ludowej, powstało wiele nowych zakładów pracy, zwiększyła się liczba zatrudnionych, wzrosło w ślad za tym za-potrzebowanie społeczne na wypoczynek i turystykę. Powszechny rozwój oświaty i kultury wpływa na zainteresowanie się społeczeństwa różnorodnymi for-mami krajoznawstwa i turystyki, wymagającymi wyższych kwalifikacji i doskonalszych metod dzia-łania ze strony organizatorów ruchu turystycznego, szczególnie ze strony naszego Towarzystwa, jako głównego organizatora zakładowej turystyki.

II. Praktyka wieloletniej współpracy związków zawodowych i organizacji młodzieżowych z Polskim Towarzystwem Turystyczno-Krajoznawczym wykazała, że w realizacji zadań krajoznawczo-turystycznych wśród załogi zakładu pracy wyniki optymalne w tej dziedzinie są osiągane poprzez wszechstronną działalność koła lub oddziału zakładowego PTTK — prawidłowo usytuowanego w strukturze społecznego działania w zakładzie pracy.

Koło PTTK jako specjalistyczna organizacja społeczna skupia ludzi osobiście zainteresowanych uprawianiem krajoznawstwa i turystyki, tworzy warunki aktywizowania ich na rzecz organizowania turystyki dla całej załogi, dla członków rodzin pracujących, także dla młodzieży szkół przyzakładowych, często dla całego środowiska mieszkańców osiedla, dzielnicy, w której umiejscowiony jest zakład pracy.

Osiąganie pozytywnych wyników pracy koła PTTK uzależnione jest od warunków moralnych i materialnych tworzonych dla pracy koła głównie przez rady zakładowe i dyrekcje zakładów oraz od zrozumienia swojej roli i jakości pracy samego koła PTTK i jego aktywu.

Koła (oddziały) zakładowe PTTK, mogą w pełni liczyć na pomoc i poparcie organizacji społecznych, zwłaszcza rad zakładowych, koła ZMS i administracji zakładu, jeśli prowadzoną przez siebie działalność krajoznawczo-turystyczną traktują i rozwijają jako integralną część ogólnozakładowego programu w dziedzinie wychowania i wypoczynku, dla całej załogi, bez względu na przynależność do PTTK.

Na obecnym etapie rozwoju turystyki w zakładach pracy, wobec wzrostu zainteresowania różnymi formami turystyki, zwłaszcza turystyki kwalifikowanej, a także krajoznawstwem jako metodą poznawania współczesnego oblicza Polski, istnieje konieczność stałego wzbogacenia form pracy, zwiększenia kadry, podwyższenia kwalifikacji i aktywizowania działaczy kół zakładowych PTTK.

W programach ogniw zakładowych PTTK, obok dotychczas najpowszechniejszych form wycieczek popularno-wypoczynkowych coraz więcej miejsca powinny zajmować:

— wycieczki krajoznawcze pod opieką fachowego przewodnika,

— wycieczki, obozy, rajdy i spływy turystyki kwalifikowanej organizowane przez własną zakładową kadrę przewodników i instruktorów,

— popularyzowanie i organizowanie ruchu campingowego,

— akcje propagandowo-popularyzacyjne: odczyty, filmy, wystawy, konkursy fotograficzne — organizowane siłami organizacji PTTK dla całej załogi,

— szkolenie członków załogi, zwłaszcza młodzieży pracującej w zakresie podstawowych umiejętności niezbędnych dla samodzielnego uprawiania turystyki (biwakowanie, orientacja w terenie, nauka pływania, nauka jazdy na nartach itp.),

— szkolenie własnej zakładowej kadry przewodników, przodowników, instruktorów krajoznawstwa i turystyki spośród aktywnych działaczy zarówno koła PTTK jak też związków zawodowych i ZMS.

Koła i oddziały zakładowe PTTK powinny szerzej niż dotychczas objąć swoją działalnością młodzież zakładów pracy, tworzyć swoje sekcje lub kluby w domach młodego robotnika i szkołach przyzakładowych dbając jednocześnie o atrakcyjny program, o bogatą treść ideowo-wychowawczą, organizowanych dla tej młodzieży imprez i akcji krajoznawczo-turystycznych.

Zakładowe ognia PTTK mogą i powinny: popularyzować wśród załogi współczesne problemy ochrony przyrody, kształtując stosunek człowieka do naturalnych dóbr środowiska, z którym styka się przy uprawianiu turystyki, umożliwiać poznawanie i zrozumienie ogólnego problemu „Ochrona przyrody — ochroną człowieka”, zagadnień gospodarki człowieka wobec zasobów natury, ochrony czystości wód i powietrza atmosferycznego.

Do zadań zakładowych ogniw PTTK szerszym frontem należy włączać zagadnienia opieki nad zabytkami, miejscami pamięci narodowej, tworzenie izb historii, a nawet muzeów historycznych swojego zakładu pracy.

W oddziałach zakładowych PTTK większą wagę należy zwrócić na organizację klubów specjalistycznych stanowiących lepszą formę zaspokojenia i rozwijania zainteresowań konkretną dziedziną krajoznawstwa czy turystyki. W zakładach pracy, w których działalność krajoznawczo-turystyczna zorganizowana jest w oparciu o koło PTTK, dążyć należy do tworzenia sekcji specjalistycznych.

Koła, a szczególnie zakładowe oddziały PTTK w szerszym zakresie powinny podejmować inicjatywy zorganizowania i prowadzenia zakładowych wypożyczalni sprzętu turystycznego, tworzenia bazy dla działalności klubowej i sekcji specjalistycznych, zwłaszcza w dziedzinach: turystyki wodnej, kolarskiej, motorowej, górskiej i narciarskiej, campingowej itp.

Koła zakładowe PTTK działające pod patronatem rad zakładowych z pomocą kół ZMS powinny szerzej współdziałać z zakładowymi ogniwami innych organizacji takich jak: LOK, ZBOWiD, TKKF, PZW, których udział w imprezach i akcjach krajoznawczo-turystycznych ma istotny wpływ na wzbogacenie i atrakcyjność programu działalności PTTK.

Wszechstronność działania i stale ofensywna postawa zakładowych ogniw PTTK stwarzać powinna warunki odpowiadające różnorodnym zainteresowaniom pracowników, podnosić atrakcyjność uczestniczenia i działania w akcjach organizowanych przez koło lub oddział PTTK, aktywizować członków PTTK i niestowarzyszonych, przysparzać satysfakcji rosnącym kręgom działaczy krajoznawczo-turystycznych, budować autorytet i wzmacniać rolę PTTK wśród załogi i wobec czynników społecznych oraz administracji zakładowej.

III. W celu osiągnięcia wskazanych zadań, dla dalszego doskonalenia pracy zakładowych ogniw PTTK — Plenum Zarządu Głównego PTTK zwraca się do:

1. Krajowej Rady Ogólnozwiązkowej Federacji Sportu, Wychowania Fizycznego i Turystyki CRZZ o umocnienie pozycji i roli zakładowych ogniw PTTK w strukturze społecznego działania zakładów pracy, szczególnie poprzez:

a) stworzenie dogodnych warunków dla rozwijania działalności krajoznawczo-turystycznej ogniw zakładowych PTTK na rzecz całej załogi zakładów pracy;

b) powierzenie przez zakładowe organizacje związkowe ogniom PTTK coraz szerszych zadań w dziedzinie organizacji wypoczynku po pracy i uznanie w tym zakresie zarządów kół i oddziałów zakładowych PTTK jako specjalistycznych komisji rad zakładowych, odpowiedzialnych za programowanie i realizację planów działalności w zakresie krajoznawstwa, turystycznego wypoczynku po pracy, ustalonych przez doroczne zakładowe konferencje kultury fizycznej i turystyki;

c) pomoc w organizowaniu przez PTTK szkoleniu aktywu zakładowych organizatorów turystyki, jak również przewodników, przodowników i instruktorów krajoznawstwa i turystyki, społecznych opiekunów zabytków i strażników ochrony przyrody spośród aktywu zakładowego, szczególnie działaczy związków zawodowych i Związku Młodzieży Socjalistycznej;

d) zapewnienie dla działalności krajoznawczo-turystycznej bazy materialnej, szczególnie w postaci sprzętu turystycznego, powierzając ogniom PTTK funkcje organizatora i prowadzenie zakładowych wypożyczalni tego sprzętu;

e) kierowanie do pracy społecznej w ogniwach PTTK doświadczonych działaczy związkowych i aktywistów ZMS, otaczanie należyłą opieką i tworzenie klimatu uznania i szacunku dla społecznej działalności zakładowego aktywu krajoznawczo-turystycznego PTTK.

2. Zarządów okręgów i oddziałów, okręgowych i oddziałowych komisji społecznych PTTK o udzielanie zakładowym ogniom Towarzystwa wszechstronnej pomocy programowej, metodycznej i organizacyjnej, szczególnie poprzez:

a) organizowanie i prowadzenie systematycznego instruktażu dla aktywu kół i oddziałów zakładowych PTTK we wszystkich dziedzinach działalności krajoznawczo-turystycznej, organizacyjnej i materiałowo-finansowej;

b) organizowanie we współpracy ze związkami zawodowymi i ZMS szkolenia działaczy krajoznawczo-turystycznych dla zakładów pracy, także w tych, w których nie powstały jeszcze koła PTTK, ze zwróceniem uwagi na właściwy dobór wykładowców i uczestników, atrakcyjne i nowoczesne formy realizacji programów kursów i efektywność wyników szkolenia;

c) udzielanie skutecznej pomocy metodycznej dla inicjatyw podejmowanych przez aktyw ogniw zakładowych PTTK, zwłaszcza w dziedzinach krajoznawstwa, ochrony przyrody, opieki nad zabytkami, opieki nad miejscami pamięci narodowej, propagandy, informacji i poradnictwa, turystyki kwalifikowanej, które coraz pełniej stawać się powinny treścią pracy kół i oddziałów zakładowych PTTK;

d) popularyzowanie przykładów dobrej działalności krajoznawczo-turystycznej, jej inicjatorów i realizatorów, wśród wszystkich ogniw zakładowych PTTK, stwarzanie bodźców dla rozwijania wszechstronnej działalności kół i oddziałów w zakładach pracy, między innymi przez organizowanie współzawodnictwa preferującego jakość i efektywność pracy krajoznawczej i turystycznej, organizowanie konkursów inicjujących podejmowania nowych, atrakcyjnych form działalności, honorowanie i nagradzanie za efekty będące wynikiem ich inicjatywy i pracy społecznej;

e) skierowanie pracy okręgowych i oddziałowych komisji, kół zakładowych PTTK na bezpośrednią pomoc instruktażową dla ogniw zakładowych PTTK, na organizowanie szkolenia działaczy zakładowej turystyki, inspirowanie programowych i organizacyjnych poczynań innych komisji społecznych PTTK na rzecz działalności krajoznawczo-turystycznej w zakładach pracy oraz reprezentowanie problemów zakładowych ogniw PTTK wobec zarządów oddziałów i okręgów Towarzystwa, a także wobec instancji związkowych i ZMS.

* * *

Plenum Zarządu Głównego PTTK wyraża przekonanie, że:

— doskonalenie form i metod pracy ogniw zakładowych PTTK,

— organizowanie nowych zakładowych kół i oddziałów PTTK,

— wzbogacenie, pogłębianie i atrakcyjność programu PTTK w zakładach pracy,

— realizowanie tego programu w imieniu i przy pomocy rad zakładowych, ogniw ZMS i administracji — dla całej załogi, członków rodzin pracujących i młodzieży szkół przyzakładowych, w połączeniu z życzliwą opieką i pomocą instancji związków zawodowych i ZMS oraz poszerzoną, systematyczną i efektywną pracą oddziałów i okręgów PTTK, przyczyni się do osiągnięcia większych i lepszych rezultatów działalności Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego w zakładach pracy.

Plenum Zarządu Głównego PTTK podejmując uchwałę w sprawie doskonalenia działalności ogniw zakładowych PTTK, wskazując główne kierunki realizacji tego zadania podkreśla konieczność wiązania pracy ogniw zakładowych PTTK z całokształtem działalności ideowo-wychowawczej prowadzonej pod kierownictwem Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej, z zadaniami w zakresie zapewnienia wypoczynku po pracy oraz podnoszeniem wydajności pracy i osiągnięciem wyższych rezultatów produkcyjnych.

Plenum Zarządu Głównego PTTK wyraża gorące podziękowanie wszystkim działaczom — organizatorom turystyki i krajoznawstwa w zakładach pracy, podstawowym organizacjom PZPR, kierownictwom zakładów pracy, działaczom rad zakładowych, organizacji ZMS, TKKF i innych współdziałających organizacji zakładowych za działanie na rzecz wszechstronnego rozwoju społecznie użytecznych form wypoczynku, krajoznawstwa i turystyki wśród załóg pracowniczych, za pomoc i poparcie udzielane ogniom zakładowym PTTK.

Jednocześnie Plenum Zarządu Głównego PTTK zwraca się z apelem do wszystkich działaczy, zarządów i komisji Towarzystwa o zespolenie wysiłków, o zaangażowanie sił i środków Towarzystwa, dla realizacji niniejszej uchwały, o wzbogacenie jej własnymi inicjatywami, o stałe doskonalenie pracy naszego Towarzystwa na rzecz pracujących, ich rodzin i młodzieży.

Zarząd Główny
Polskiego Towarzystwa
Turystyczno-Krajoznawczego

Warszawa, dnia 13 marca 1970 rok

W dyskusji głos zabierali

W dyskusji na plenarnym zebraniu Zarządu Głównego PTTK zabierało głos 16 mówców, w tym również sekretarz CRZZ Wiesław Kos, którego wystąpienie omawiamy oddzielnie. Przemawiali: **Marek Manowiecki** zastępca kierownika Wydziału Sportu i Turystyki ZG ZMS, **Andrzej Trojnar**, wiceprzewodniczący GKKFiT, **Bogumiła Balicka Andrasz**, Komisja Kół Zakładowych w Krakowie, **Czesław Lech**, wiceprzewodniczący ZW ZMS w Katowicach, **Eugeniusz Bloch** z zakładów włókienniczych „Fasty” w Białymstoku, **Wojciech Jaworski** z ZW ZMS w Łodzi, **Alfred Chwastyk** z Woj. Rady OFSWFiT w Zielonej Górze, **Jan Kot** z oddziału PTTK przy Zakładach Przemysłowych 1 Maja w Pruszkowie, **Halina Maryańska** prezes oddziału PTTK przy zakładach „Stomil” w Poznaniu, **Ryszard Wasztyl** z ZW ZMS w Krakowie, **Cezary Turcki** z oddziału PTTK przy zakładach „Celwiskoza” w Jeleniej Górze, **Wacław Pawlik**, przewodniczący Zw. Zaw. Pracowników Państwowych i Społecznych, **Janusz Żmudziński** wiceprezes Okręgu Mazowieckiego PTTK, **Waldemar Ney** członek Zarządu Okręgu PTTK we Wrocławiu, **A. Kuczka** z Woj. Rady OFSWFiT w Katowicach.

Omawiali oni w szerokim aspekcie problematykę kół zakładowych oraz zgłosili wiele postulatów i wniosków mających na celu poprawę aktualnej sytuacji w dziedzinie turystyki zakładowej.

Biuletyn Informacyjny ZG PTTK — redaguje Kolegium
Wydawca: Wydział Propagandy Zarządu Głównego PTTK
Adres redakcji: Warszawa, ul. Senatorska 11, tel. 26-22-51

Druk. Wyd. Zw. CRZZ. 293/70. Nakł. 6000+25 egz. K-68.